

Dani bá hezzaszólásai.

Az urfijék étkezéjébe pityókás laska vót tennap a déli étel s ojan nyuvasztóson találták csinálni, hogy a fojlás majd megölt utánna. Elig faltuk bé az utolsó falást, minnyát észrevettem, hogy valami italos helyiség felé kénék orientálódni, met ha meg nem locsancsuk valamivel a besső részünköt, abba a helybe kiduvad a mejjünk kalánnya. Bé es romlottunk istáalom egy küzdék korcsomába s oda rikótom a pincér kúsasszont: Hozonsza — mondom — három déci bort s három éveg szódavizet melleje. De sirüljön — mondom — ízibe, met a besső részünk erőst kívánja az innyavalót.

No Dani bá — aszongya az urfi — ha tudtam vóna, hogy kijed ijen fösvény, bé se jöttem vóna — aszongya.

Hinnye — mondom — hát én, hogy vónék fösvény az urfijékkal szembe? Kúsasszony! Hozonsza még egy éveg szódavizet — mondom.

Erre az urfi rejám nezett, megtekerte a fejit s ojan formálag tett, mintha nem így gondolta vóna az orientációt.

Hát — aszongya — szerencséje kijednek, hogy nincsen még hitelem ebbe a korcsomába, met ha hitelem vóna, most erőst vissza tréfálnám kijedet.

Ugy veszem észre — mondom — hogy az urfi éppeg úgy van velem, mind a szociáldemokraták a kormányal. Azokat es béhitta a kormány a korcsomába s mikor béromlottak, akkor vette észre, hogy ügyelgetni kénék, met a legények erőst hajlandósok az innyavalóra s mán az első pohár után es veres szünyűnek lássák a tájéket. Attól fogvást osztán furt szódavizzel kénálgassa ököst s azok, ha jól nezem, belé es nyugusznak a kénszerűségbe, de azért megláccik rajtik, hogy nem így gondolták az orientációt. Ejsze ha hitelik vóna, ök es vissza tréfálnák a kormánt.

A meglehet — aszongya az urfi — de azért még sincs igaza kijednek abba, hogy én es ojan vónék, mind a demokraták. Igaz, hogy nekik sem igen van hitelik s nekem sincsen, de azért méges csak különbözünk egyikamásikától. Met — hallgassa meg lelkem Dani bá — nekem azért nincs hitelem, met engem még nem igen üsmer a korcsomáros, nekik pediglen éppeg azért nincsen, met ököst mán erőssen üsmerik. Ökemiék mán azelőtt elvesztették a hiteliket, mielőtt megszerezték vóna. Nem igaze?

Hát — mondom — ebbe tiszta szent igaza vagon az urfinak s engedelmet es istálok, ha megsérttem vóna a hasonlatossággal. — Ettől a szódakotyvaléktól még jobban fojlik az ember, mind a pityókás laskától. Töccsönsze az urfi abból a borból. Áldás-béke! Isten éttesse az urfit! — Kúsasszony! Hozonsza még egy éveg jó bort. De nehogy veres legyen az áldaját!

Szónya levelei.

Vaszily Ivan Ivanovics gárdatisztnak, Moszkva.

Szentpétervdr, december.

Ivánom! Hogyha jön az est s magával hozza a lángpiros gondolatokat; akkor gondolok én reád, szép erős Ivánom! Olyan furcsák néha a gondolatok, úgy lopják magukat a szívünk közé, hogy nem is tudjuk a jöttüket. S azután visznek, visznek magukkal megszire, mint a nöstény tigris viszi a kölykét a ringó águ banánfák között. Tudod te, hogy én néha napkeletre szeretnék menni, mert vágyom látni, titkos mélységű nagy vízeket és virágzó, aranyfürtű pálmafák alatt barna bőrű, nagyhaju lányokat. Azt is szeretném, hogy vérpiros virágu fák alatt heverjek, puha, tavaszi alkonyatkor — szél bujkáljon a virágok között és szirmok hulljanak rám. Temessék vérbe, izzó, piros lángolásba a hajamat; az arcom se lássék tőlük — csupa piros virág legyen minden. Tudod te, te erős Ivánom, miért szeretem én a bíboros színeket? mert lángolnak, mint az élet. Az élet, a szép, a drága, a forró. Ó! Iván, be szép az élet!

Ejszaka, ha Maria alszik, lemászom az ágyról, odalopódom a nagy ablak mellé s belebámulok az éjszakába, olyan nagy, annyi titkot rejt magában a sötétsége. — Szeretem azokat a titkokat, aniket azért hallgatnak el, hogy valaminek az emléke érintetlenül maradjon meg. — Minden csak addig szép, amig magunkba rejtjük, takargatjuk, becézgetjük, azután már olyan, mint a nagyra nyilott husos tearózsza.

Miket nem irok neked, Iván? Óh, pedig most aludnom kellene, mert korán indulunk. Aludni, mindig csak aludni és tétlenül ülni, amikor égetnek a párnák, rémitenek az álmok és az erős, élő életről dalol a vérünk. Nagyobb méreg az, ha tétlenül ülünk, mikor minden idegszálunk munkára vágyik, mint a vipera: csipésre. Szeretnék szegény lenni, az ismeretlenek között, a nagy tömegben élni. Tülekedni, kinlódni azért a keserű, mindennapi egy falat kenyérért. Undorodom magamtól, az elpuhult, kényes életemtől. Miért vagyok különb, mint a többi? Miért takarom selyembe a testemet, amíg a muzsékok darócba járnak s miért eszem fehér kalácsot, mikor sokan egy falatka száraz kenyeret sem tudnak adni a gyermeküknek. Gyilkosabb vagyok a gyilkosnál, mert az öl, hogy ruhát lopjon a gyermekének, de én életet szivok a más véreből, hogy az arcom legyen rózsás, a szemem ragyogó. Ó! Iván!

Réggel indulok. Maria kísér, anyuska csak azután jön utánunk. Várom, hogy a tengeren legyünk, szeretem azt, hogy minden hullám muzsikál, a daluk forró, panaszos és ismeretlen. A viharokat is szeretem, mert erő van a szél bögésében és megfoghatatlan a villámok csattogása. Szép az, amit nem lehet utólrni, azért szépek a messze szálló gondolatok is. Feléd repülnek a gondolatai:

Szónyának.

A Nagy Péter cár hajón, január 3-án.

Iván! A nagy szalonban ülünk. Alkonyodott, meleg, barna felhomály lapul a butorokra s az arcok fátyolosan mosódtak bele a barnaságba. Csend vót, mindenki magába mélyült. Sokan lehunyták a szemüket, hogy jobban lássanak valamit, ami elmúlt, de aminek az emléket a szívükbe lopta az alkonyi némaság. Mások, maguk körül semmit sem látva, messze néztek a hullámokon tulra. Mellettem egy fehér arcu, szöke lány ült, mosolygott: csupa bizalmas nyíltság volt az arca, megéreztem, hogy beszélni szeretne ar-

Szittner és Hoffmann

Therapia laboratorium és dobozgyár r.-t.

SZEGED.

Telefon 5-09.

KÉSZIT:

Gyógyszerészeti dobozokat, papírárukat, kereskedelmi dobozokat, cukrászati dobozokat, díszműárukat, reklám cikkeket.

ról, amit most gondolatban újra átélt. Szinte ijedt volt már a csend — akkor egy férfi, magas növésű, mély szemű, zongorázni kezdett. Ahogy játszott, a multba nézve nem énekelte, hanem félhangon maga elé mondta a dal szövegét — „volt nekem egy aranyhaju asszonyom” . . . Egyszerre mindenki reá nézett, a felvillanó tekintetekben s az összecsukott szájakon lobogott a néma kérdés — ki ez, mit élt át, mit érzett, mik a vágyai? A dal felelte: „voltam magamban bizó életkirály, voltak csókjaim, voltak álmaim, volt asszonyom”, „vágyok összetört néma ember, nincs semmi vágyam, nincs lelkem, a sárba hullattam a koronámat”. A kézem összeszorult s a lelkemre nagy fájdalom szállott. Nem tudom hogyan, de a szívemből felszakadtak a könnyek — a szemem égett . . .

Az éjszaka hűvös volt és lázasan vártam a hajnalt. Ma délben a görög partokon leszünk, ott adom fel ezt a levelet, vigyen üzenetet

Szónyától.

Olaszország, március.

Köszönöm leveleidet Ivánom, köszönöm, hogy magadat küldted el bennük s magaddal egy darabot az én fehér hazámból. Ugy vágyom most utánatok.

Néha azt álmodom, hogy újra Szt. Péterváron vagyok, a mi fekete palotánkban és téged várlak. Fehér ruhát veszek magamra és a hajamba narancsvirágot tűzök. A szobába besüt a déli nap s a virágok kelyhéből édes illatok szállnak. Már hallom is a lépteidet s szaladni akarok, hogy ajtót nyissak neked, de nem bírok megmozdulni. Minden erőmmel menni akarok és nem tudok egyet sem lépni — aztán felébredek. Óh! az álmok nem mindig szépek, ijesztenek, mint a hazajáró lelkek.

Mióta itt vagyok, mintha gyengébb lennék. Kifárasztott az ut, a tenger, a hideg, a sós pára ártott, de ha jobban leszek, lemegyek a tengerpartra, belefekszem a homokba, betemetem a testemet ezzel az arany forrósággal s az egészen meggyógyít. Érzem, csak az kell nekem, Ivánom, hogy egyszer felmelegedjem, ne fázzam. Itt pedig tüzes a nap, vakít a forrósága s olyan csodásan szép a tavasz. Mennyi — mennyi virág! Az ablakom alatt rózsák nyílnak, vérverések és halványsárgák. Marja minden nap hoz belőlük, a takarómra szórja. Amikor haza utazom, rózsát és mirtuságot viszek majd magammal — menyasszonyi koszorúnak. Ugy-e várod, Iván és gondolsz a te sápadt menyasszonyodra, aki a rózsák között tavaszi ragyogásban gyöngéd szeretettel gondolt reád:

Szónya.

Itália.

Jó Ivánom! A napon ülök. Ó, milyen csodás a ragyogása az olasz napnak. Virágok nyílnak, rózsák, császárszakállak, fehérruhás lányok énekelnek. Szerelem van a dalukban, könnyű röptü, drága. Süt a nap s én fázom. Ó, milyen nagy a hidegség a szívem körül. Vége . . . Iván! Azt akarom, úgy haljak meg, mint a te asszonyod. A halálom boldogság legyen. A te szeretettel aranyhídon megyek a másvilágra. Hamar gyere, Ivánom. Előbb menj anyámhoz, mond meg neki, fehér ruhát varrasson nekem, puhát, hulló ráncut. Ha kész van, jöjjön el ő is. Hozzatok magatokkal az anyám menyasszonyi ékszereit, a rubin kövü karkötőket, nyakláncot, gyűrűt. Minden ugy legyen, mintha az életnek indulnánk. Te se légy szomorú, ne tudd, hogy nemsokára ott hagy majd fehér asszonyod:

Szónyád.

Szeretett Ivánom, párom!

Megkérdeztem, a hajótok este 7-kor lesz a kikötőben. Most reggel 11. Még 8 óra. Milyen sok idő. Fázom, fázom, megfagyok, nem látlak meg. Csend . . . Olyan halkán jár mindenki az ajtó előtt. Ismeretlen lányok virágot küldenek nekem. Milyen jók hozzám az emberek s milyen fényesen süt a nap. A napot érezni akarom mindig, ne tegyetek kriptába, az élő földbe temessetek. Hátha a szívem még felmelegszik, Iván, kívánom drága . . .! fázom . . .!

sz. Nemes Irma.

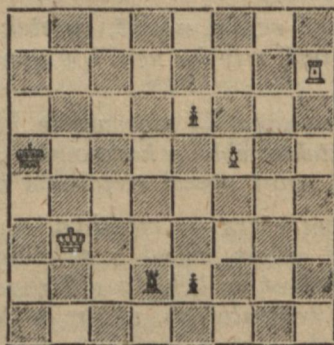
SAKK.

Rovatvezető: Rácz László.

II. sz. végjáték.

H. Rinek 300 végjátékából.

söt.: Kc5, Bd2, gye6

vil.: Kb3, Bh7, gye2 és f5.

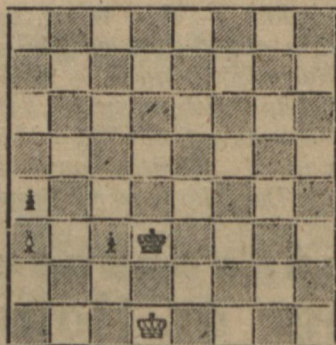
Világos indul és nyer.

II. számú játszma.

Dr. Lasker E. exvilágmester Pesten játszotta az alábbi játszmat a Budapesti Sakkörben.

Világos: dr. Lasker E. Sötét: Stark K.

1. e4 Hf6 az ismeretes Aljahn-féle megnyitás, mely inkább csak ujszerűségével hat 2. e5 Hd5 3. d4 d6 4. Hf3 Ff5 5. Fc4 Hb6 6. Fb3 d×e5 előbbi lépéssel együtt gyenge, mert figuráit elvonja a királyszárnyról és ellenséges figurákat enged be. 7. H×e5 e6 8. Vf3 Hd5 sötét tempót veszít. 9. Hc3 c6 10. H×f7! vil. szép kombinációval nyer, melyel söt. hibás g6 lépésével még siettet. 10. K×f7 11. g4 g6 12. H×d5 c×d5 13. g×f5 g×f5 14. Vh5+Kg8 15. Bg1+ és a matt elkerülhetetlen. 15. Fg7-re jön 16. Fh6 és 3 lépéses matt.

Állás: vil. Kd1, gya3 (2) söt.: Kd3, gya4, c3 (3)

Fenti állást a Budapesti Sakkörben mutatták. Sötét tanulságos manőverrel nyer, mely a gyalogvégjátéokra jellemző.

1.. Kd4! (Ke4-re 2. Kc2! 1.c2+ra pedig Kc1 jön) 2. Kc1 (Kc2 sohasem jó Kc4!! miatt, amire b3-on behatolna a sötét király.) 2.. Kc5 3. Kb1 Kd5! 4. Kc1 Kd4 5. Kd1 Kd3 most elértük a kezdő állást, csak hogy világos jön lépni 6. Kc1 c2 és nyer.